

STANDARD OCUPAȚIONAL

Ocupația: Mediator școlar

Domeniul: Educație și formare profesională, cercetare-proiectare, sport

Cod COR: 334010

2008

Inițiator de proiect: Colegiul Național Pedagogic “Gheorghe Lazăr” Cluj-Napoca, la cererea Autorității Contractante Ramboll Finnconsult Oy, Piispanmaentie 5, Espoo, Finlanda, în numele Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului din România, în cadrul Programului Phare RO 2004/016-772.01.01.02. Sub C19.

Coordonator proiect: Prof. dr. MIRCEA I. BERTEA, Project Manager Program Phare RO 2004/016-772. 01.01.02. Sub C19, *Formare mediatori școlari.*

Echipa de redactare a standardului ocupațional

(în numele și pentru Colegiul Național Pedagogic “Gheorghe Lazăr” Cluj-Napoca):

1. Prof. dr. Mircea I. Berteza
2. Prof. Mariana Dragomir
3. Prof. Silvia Ținică

Echipa de validare/Referenți de specialitate:

Descrierea ocupației

Mediatorul școlar acționează ca agent al comunității în relație cu școala, reprezintă comunitatea în școală și școala în cadrul comunității.

Sarcina principală a mediatorului școlar este să sprijine participarea tuturor copiilor din comunitate la învățământul obligatoriu, prin încurajarea implicării părinților în educația copiilor și în viața școlii și prin facilitarea cooperării între familii, comunitate și școală.

Mediatorul școlar este angajatul și subordonatul unităților de învățământ preuniversitar sau al centrelor de resurse și de asistență educațională, înființate și organizate conform Ordinului Ministrului Educației și Cercetării nr. 5418/2005. Angajarea mediatorului școlar se face la solicitarea școlii și/sau a comunității, la propunerea inspectoratelor școlare județene/al municipiului București, la cererea autorităților publice locale, a organizațiilor guvernamentale și non-guvernamentale.

Îndrumarea metodologică a activității mediatorului școlar revine centrului județean de resurse și de asistență educațională, iar coordonarea și monitorizarea activității acestuia conducerii unității/unităților de învățământ preuniversitar în care mediatorul își desfășoară activitatea.

Mediatorul școlar colaborează cu personalul unității de învățământ preuniversitar, cu consiliul părinților și cu alte structuri asociative ale părinților recunoscute de către unitatea de învățământ preuniversitar, cu autoritățile locale și județene, cu organizații nonguvernamentale și cu ceilalți parteneri ai unității de învățământ preuniversitar care au ca scop creșterea gradului de participare la educație și îmbunătățirea calității serviciilor educaționale oferite de școală comunității.

Mediatorul școlar face parte din comunitatea școlară, înțelege și vorbește limba comunității, este absolvent de liceu – filieră vocațională – profil mediator școlar - sau absolvent al unui curs autorizat de formare profesională, specializarea mediator școlar.

Responsabilitățile și atribuțiile mediatorului școlar:

- ❑ Facilitează dialogul școală-familie-comunitate.
- ❑ Contribuie la menținerea și dezvoltarea încrederii și a respectului școlii față de comunitate și al comunității față de școală.
- ❑ Monitorizează copiii de vârstă preșcolară care nu au fost înscriși la grădiniță și sprijină familia (susținătorii legali) în vederea înscrierii copilului în învățământul preșcolar.

Mediator școlar – 12 unități

- Monitorizează copiii de vârstă școlară care nu au frecventat cursurile învățământului obligatoriu și propune consiliului școlii soluții optime de recuperare și de facilitare a accesului acestora la programe de educație alternative (a doua șansă, învățământ cu frecvență redusă, programe de intervenție personalizată, „Școala de după școală” etc).
- Adună date statistice relevante pentru accesul la educație și sprijină direct și prioritar menținerea copiilor în sistemul de învățământ obligatoriu.
- Asigură actualizarea bazei de date despre copiii aflați în pericol de abandon școlar, monitorizează situația școlară și activitățile extrașcolare ale acestora, încurajând participarea acestora la educație.
- Transmite școlii toate datele colectate din comunitate, în scopul identificării soluțiilor optime pentru asigurarea accesului egal al copiilor la educație.
- Previne și mediază conflictele între familie, comunitate și școală;
- Ajută părinții, profesorii, elevii să cunoască și să depășească barierele care îi împiedică pe unii copii să participe la educație (prejudecăți sociale, culturale, lipsa de încredere în educația formală etc.).
- Contribuie la deschiderea școlii către comunitate și la promovarea valorilor culturale tradiționale ale acesteia în mediul școlar, prin implicarea în organizarea de activități cu specific multicultural cu părinții și ceilalți membri ai comunității.
- Sprijină elaborarea planului de desegregare școlară și implementarea acestuia, prin colaborare cu conducerea școlii și cu reprezentanții comunității.
- Informează autoritățile despre orice posibilă încălcare a drepturilor copilului, sprijinind demersurile acestora pentru soluționarea situațiilor respective.

UNITĂȚI DE COMPETENȚĂ

| Categorii de competențe | Nr. crt. | Titlul unității |
|---|----------|--|
| FUNDAMENTALE | 1. | Planificarea activității |
| | 2. | Munca în echipă |
| | 3. | Dezvoltarea profesională |
| | 4. | Utilizare PC |
| GENERALE PE DOMENIUL DE ACTIVITATE | 5. | Comunicare |
| | 6. | Rezolvare de conflicte |
| SPECIFICE OCUPAȚIEI | 7. | Dezvoltarea parteneriatului școală-comunitate |
| | 8. | Consilierea familiilor/categoriilor sociale dezavantajate privind rolul și importanța școlarizării copiilor |
| | 9. | Aplicarea practicilor incluzive |
| | 10. | Depășirea dificultăților emoționale și comportamentale la copiii cu nevoi speciale |
| | 11. | Asigurarea respectării drepturilor copilului |
| | 12. | Promovarea limbii, tradițiilor și obiceiurilor comunității în școală |

Unitatea 1

PLANIFICAREA ACTIVITĂȚII

Descrierea unității

Unitatea cuprinde cunoștințe și deprinderi necesare mediatorului școlar pentru a realiza o planificare realistă și eficientă a activității.

| Elemente de competență | Criterii de realizare |
|---|---|
| 1. Stabilește obiectivele și durata activităților | 1.1. Obiectivele și durata sunt stabilite în funcție de specificul activității și timpul disponibil 1.2. Obiectivele și durata activităților sunt stabilite ținând cont de informațiile disponibile 1.3. Obiectivele și durata activităților odată stabilite sunt supuse aprobării directorului 1.4. Durata activităților este stabilită corect, astfel încât să permită desfășurarea lor în condiții optime și cu randament maxim |
| 2. Întocmește planul de întâlniri cu persoanele și instituțiile implicate | 2.1. Planul de întâlniri este stabilit prin consultarea persoanelor implicate. 2.2. Planul de întâlniri este stabilit respectând timpul alocat, prin corelare cu celelalte activități ce trebuie realizate |
| 3. Integrează planul întâlnirilor în planul general de activitate | 3.1. Derularea în timp a activităților este planificată ținând cont de complexitatea activităților și timpul alocat pentru fiecare activitate 3.2. Necesarul de resurse este planificat în funcție de obiective și durata activității 3.3. Programul de activități este flexibil și adaptabil noilor situații apărute |

Gama de variabile

Tipuri de activități de cunoaștere:

- activități de cunoaștere a specificului profesiei de mediator, a specificului școlii și comunității: întâlniri, deplasări, interviuri, chestionare, studii de caz;

Documente necesare planificării activității:

- fișa postului, contractul de muncă, caietul școlii și comunității

Arii de activitate:

- facilitarea accesului membrilor comunității la educație;
- monitorizarea elevilor în timpul programului școlar și extrașcolar;
- rezolvarea situațiilor de absentism, segregare, probleme sociale;
- oferirea de consultanță familiilor și copiilor cu nevoi speciale;
- sprijinirea cadrelor didactice în comunicarea cu elevii.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:

- specificul școlii și comunității;
- resurse umane.

La evaluare se urmărește:

- flexibilitatea;
- abilitățile de organizare;
- modul în care stabilește necesarul de resurse;
- modul în care planifică în timp derularea activităților;
- capacitatea de autoevaluare pe parcurs, de optimizare a planificării, organizării și desfășurării activităților.

Unitatea 2

MUNCA ÎN ECHIPĂ

Descrierea unității

Unitatea cuprinde cunoștințe și deprinderi necesare mediatorului școlar pentru efectuarea lucrului în echipă și persoanele implicate în rezolvarea problemelor beneficiarilor

| Elemente de competență | Criterii de realizare |
|--------------------------------------|--|
| 1. Identifică persoane și instituții | 1.1. Identificarea se realizează prin discuții cu personalul școlii, familia, partenerii din comunitate 1.2. Posibilitățile de lucru în echipă sunt stabilite prin discuții profesionale |
| 2. Lucrează împreună | 2.1. Fixează obiective, fac schimb de informații, implementează și evaluează împreună rezultatele 2.2. Problemele sunt discutate și rezolvate într-o modalitate agreeată și acceptată de toți membrii echipei 2.3. Rolurile și limitele de competențe sunt precizate 2.4. Graficul de lucru este bine stabilit în funcție de particularitățile beneficiarilor și de programul specialiștilor. |
| 3. Mențin colaborarea | 3.1. Potențialul fiecărui partener este conștientizat și apreciat. 3.2. Resursele identificate se utilizează și în alte situații. |

Gama de variabile

Situațiile care impun consultarea echipei pot fi:

- frecvența și performanța școlară;
- nevoia de identificare și de eliminare a situațiilor de segregare școlară;
- rezolvarea de probleme sociale și școlare specifice.

Membrii echipei multidisciplinare pot fi:

- cadre didactice;
- consilier psihopedagogic;
- logoped;
- medic de familie;
- asistent social/medical;
- mediator sanitar;
- experți ai ONG.

Cauzele perturbatoare ale muncii în echipă pot fi:

- lipsa unei organizări riguroase;
- deficiențe de comunicare;
- interese divergente;
- reacția negativă la tendința de schimbare/rezistența la schimbare;
- necunoașterea și/sau nerecunoașterea liderului.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:

- cunoștințe privind echipa, structura și rolurile, leadershipul echipei;
- legislația în vigoare;
- tehnicile de comunicare;
- tehnici de organizare a muncii în echipă.

În evaluare se urmărește:

- capacitatea de comunicare orală și scrisă;
- abilitățile de lucru în echipă, spiritul de inițiativă, adaptabilitate;
- capacitatea de a colabora;
- capacitatea de a utiliza limbajul adecvat situației și partenerilor de echipă;
- capacitatea de a negocia în situația existenței unor interese divergente/opuse.

Unitatea 3

DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ

Descrierea unității

Unitatea cuprinde cunoștințe și deprinderi necesare mediatorului școlar pentru a identifica nevoile proprii de pregătire profesională și de perfecționare continuă.

| Elemente de competență | Criterii de realizare |
|---|---|
| 1. Identifică nevoile proprii de dezvoltare | 1.1. Necesarul de (auto)instruire este stabilit pe baza autoevaluării și a evaluărilor externe 1.2. Necesarul de (auto)instruire este identificat ținând cont de noutățile ce apar în domeniul educațional și de complexitatea situațiilor nou-apărute în comunitate 1.3. Planul de studiu este elaborat ținând cont de necesități și resursele de timp |
| 2. Realizează studiu individual | 2.1. Planul de studiu individual elaborat acoperă nevoile personale de dezvoltare profesională 2.2. Cunoștințele nou-achiziționate sunt integrate în sistemul de cunoștințe existent și însușite ca valoare adăugată |
| 3. Participă la programe de perfecționare | 3.1. Participarea la programe de perfecționare se face din proprie inițiativă sau la recomandarea angajatorului 3.2. Cunoștințele dobândite în timpul formării contribuie la creșterea eficienței și calității serviciilor acordate beneficiarului |
| 4. Aplică cunoștințele dobândite | 4.1. Deprinderile sunt exersate prin atingerea unor parametri de funcționalitate adecvați 4.2. Deprinderile dobândite se regăsesc într-un stil de muncă îmbunătățit. |

Gama de variabile

Surse de autoperfecționare:

- planul individual de formare;
- caietul școlii și al comunității;
- ghidul mediatorului școlar;
- grupuri de discuții, forum on-line;
- alte resurse informaționale specifice domeniului de activitate și de interes profesional.

Forme de pregătire: formală; informală; nonformală.

Tipuri de pregătire:

- stagii de formare;
- schimburi de experiență;
- cursuri de perfecționare;
- conferințe;
- seminarii.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:

- identificarea și valorificarea resurselor informaționale;
- capacitatea de transfer a cunoștințelor la situații concrete;
- modalități moderne de învățare;
- noțiuni psiho-pedagogice;
- rolul și locul mediatorului școlar.

La evaluare se urmărește:

- capacitatea de accesare a curriculumului și a programelor de perfecționare;
- capacitatea de a stabili un plan de studiu individual care să reflecte propriile nevoi de dezvoltare profesională;
- capacitatea de a identifica surse informaționale pertinente și adecvate nevoilor de dezvoltare profesională.

Unitatea 4

UTILIZAREA PC

Descrierea unității

Unitatea cuprinde cunoștințe și deprinderi necesare mediatorului școlar pentru utilizarea calculatorului în activitate.

| Elemente de competență | Criterii de realizare |
|---|---|
| 1. Utilizarea sistemului de operare Windows | 1.1. Instrumentele TIC sunt utilizate pentru a schița, acumula și corobora informații 1.2. Aplicațiile software sunt folosite pentru stocarea, prelucrarea și prezentarea informației |
| 2. Înregistrarea și gestionarea datelor folosind EXCEL | 2.1. Informațiile sunt adunate, introduse, analizate și evaluate, verificând corectitudinea lor în cadrul programului de calcul 2.2. Informațiile sunt organizate în câmpuri relevante pentru activitatea educațională 2.3. Câmpurile sunt actualizate în mod constant 2.4. Datele sunt accesibile pentru toți partenerii educaționali |
| 3. Comunicare/colaborare cu ajutorul instrumentelor TIC | 3.1. Selectarea și utilizarea instrumentelor TIC sunt adecvate pentru a explora și comunica anumite subiecte 3.2. Utilizarea instrumentelor TIC dezvoltă comunicarea și colaborarea cu ceilalți 2.2 Comunicarea cu ceilalți se face utilizând un limbaj specific pentru subiectul și procesul abordat |

Gama de variabile

Sisteme de operare:

- sistemul Windows, Microsoft Word, Microsoft PowerPoint, Microsoft Excel;
- rețeaua Internet.

Activități care necesită utilizarea PC:

- constituirea bazei de date;
- întocmirea rapoartelor;
- transmiterea informațiilor;
- monitorizarea frecvenței elevilor;
- monitorizarea programelor.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:

- operare PC, Windows, Microsoft Word, Microsoft PowerPoint, Microsoft Excel, accesare bază de date, internet; e-grupuri
- modalitățile de selectare a datelor și imaginilor

La evaluare se urmărește:

- capacitatea de utilizare a PC;
- capacitatea de analiză și sinteză;
- capacitatea de folosire curentă a e-mail-ului și a grupurilor de discuții on-line.

Unitatea 5

COMUNICARE

Descrierea unității

Unitatea cuprinde cunoștințele și deprinderile necesare mediatorului școlar pentru desfășurarea unei comunicări eficiente cu membrii echipei, comunitatea și familia elevilor

| Elemente de competență | Criterii de realizare |
|-------------------------------------|--|
| 1. Alege modalitățile de comunicare | 1.1. Modalitățile de comunicare sunt adecvate situațiilor concrete 1.2. Modalitățile de comunicare sunt alese în raport cu conținutul comunicării |
| 2. Transmite informații | 2.1. Discuțiile sunt inițiate pentru a se realiza obiectivele propuse 2.2. Sunt selectate informații esențiale, în funcție de obiective 2.3. Mesajul se transmite clar, în limba adecvată, în funcție de interlocutor |
| 3. Utilizează feedback-ul | 3.1. Înțelegerea corectă a mesajului transmis este verificată prin întrebări și feedback eficient 3.2. Mesajul transmis se raportează la mesajul receptat, în scopul verificării acurateței și integrității conținutului informativ 3.3. Deficiențele constatate în înțelegerea mesajului se clarifică |
| 4. Facilitează comunicarea | 4.1. Situațiile de comunicare construite permit facilitarea schimbului de informații 4.2. Mediarea comunicării se realizează prin construirea și ameliorarea legăturilor dintre școală și comunitate |

Gama de variabile

Modalitățile de comunicare pot fi:

- verbală/nonverbală;
- orală/scrisă;
- discurs public;
- prezentare de informații;
- limbaj paraverbal și non-verbal.

Situațiile de lucru pot fi:

- documentare, informare, asigurarea unor informații diverse, rezolvarea de probleme.

Situațiile de comunicare se pot realiza:

- în școală, în comunitate, în familie, în diverse instituții.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:

- cunoștințe fundamentale privind comunicarea/situațiile de comunicare;
- barierele în calea comunicării;
- elementele comunicării orale și scrise;
- tehnicile și instrumentele de comunicare;
- tipurile de comunicare: informarea, discursul public, redactarea de documente etc.

La evaluare se urmăresc:

- deprinderile de ascultare activă, de comunicare și feedback eficient;
- deprinderile de inițiere și menținere a dialogului eficient;
- tehnicile de culegere de informații, analiză, prelucrare, sinteză;
- operarea cu ajutorul tehnologiilor moderne de informare și comunicație;
- capacitatea de a alege metode de comunicare adecvate unor situații diverse;
- modul de transmitere a informațiilor și calitatea acestora în raport cu obiectivele

propuse;

- capacitatea de a construi situații de comunicare;
- claritatea cu care se utilizează limbajul;
- modul de receptare a informațiilor și de transmitere a feedback-ului.

Unitatea 6

REZOLVARE DE CONFLICTE

Descrierea unității

Unitatea cuprinde cunoștințele și deprinderile necesare mediatorului școlar pentru identificarea cauzelor și factorilor de risc care pot duce la apariția unor conflicte și abilități de rezolvare a conflictelor.

| Elemente de competență | Criterii de realizare |
|---|---|
| 1. Identifică posibilele cauze ale conflictului | 1.1. Cauzele conflictelor sunt identificate cu promptitudine 1.2. Caracteristicile conflictului sunt stabilite corect 1.3. Cauzele conflictului sunt identificate prin metode specifice |
| 2. Monitorizează situațiile de conflict | 2.1. Situațiile de conflict sunt, pe cât posibil, anticipate 2.2. Strategiile și tehnicile de prevenție a situațiilor conflictuale se aplică adecvat în funcție de context 2.3. Potențialele situații de conflict sunt atent monitorizate |
| 3. Mediază conflictele | 3.1. Practicile pozitive de rezolvare a conflictelor din școală și comunitate sunt identificate și aplicate 3.2. Problemele sunt discutate și rezolvate printr-un proces agreat și acceptat de factorii implicați în conflict 3.3. Stilurile de comunicare și de intervenție și capacitățile de mediere sunt supuse autorefecției |

Gama de variabile

Categorii/persoane implicate:

- elevi și cadre didactice;
- părinți/familie;
- autoritatea locală și persoane/segmente din comunitate.

Tehnici de rezolvare:

- “câștig-câștig”;
- cooperare/colaborare;
- negociere;
- mediere.

Tehnici de prevenție:

- promovarea situațiilor de comunicare pozitivă;
- stilul asertiv;
- dezvoltarea stimei de sine.

Factori de risc:

- lipsa de comunicare școală/autorități și comunitate;
- situația socială a comunității;
- nivelul de izolare a comunității;
- insuficiența cunoaștere a tradițiilor și specificului comunității.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:

- cunoașterea conceptelor specifice rezolvării de conflicte;
- tehnici de negociere, mediere și rezolvare de conflicte;
- situații de risc;
- tehnici de consiliere.

La evaluare se urmărește:

- capacitatea persuasivă;
- empatia;
- discernământul;
- abilitatea de a media conflictele;
- capacitatea de a crea situații în care beneficiarul să se poată exprima;
- capacitatea de a menține relații armonioase cu persoane diverse;
- abilitatea de a găsi soluții adecvate la situațiile generate de conflict.

Unitatea 7

DEZVOLTAREA PARTENERIATULUI ȘCOALĂ-COMUNITATE

Descrierea unității

Unitatea cuprinde cunoștințele și deprinderile necesare mediatorului școlar pentru dezvoltarea colaborării dintre școală și comunitate.

| Elemente de competență | Criterii de realizare |
|--|--|
| 1. Identifică partenerii locali | 1.1. Persoanele și instituțiile din comunitate sunt identificate 1.2. Rolul fiecărui partener în derularea activităților educative formale, informale și non-formale este stabilit în mod clar 1.3. Principalele modalități de relaționare școală – comunitate sunt definite |
| 2. Realizează unitatea de cerințe școală-comunitate | 2.1. Obiectivele educaționale sunt conștientizate de către fiecare partener 2.2. Strategia stabilită este corelată la nivelul tuturor partenerilor 2.3. Obiectivele formativ-educative se stabilesc ținându-se cont de cerințele educaționale |
| 3. Construiește modele de colaborare școală-comunitate | 3.1. Modalitățile de colaborare sunt alese luând în considerare specificul comunității 3.2. Modelele eficiente sunt promovate, dezvoltate, diversificate |

Gama de variabile

Domeniile de responsabilitate ale mediatorului sunt:

- implicarea părinților și a asociațiilor de părinți;
- responsabilizarea factorilor din comunitate, a autorității locale, a instituțiilor statului, a ONG-urilor, a bisericii etc.;
- eliminarea segregării școlare;
- aplicarea practicilor incluzive;
- eliminarea abandonului școlar;
- promovarea cerințelor educaționale în comunitate/familie.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:

- rolul și atribuțiile mediatorului școlar;
- organizarea și desfășurarea activității de mediere școlară;
- cunoașterea specificului comunității;
- atragerea partenerilor și construirea de parteneriate;
- aplicarea legislației privind desegregarea și promovarea școlii incluzive, prietenoase;
- măsuri și tehnici de prevenire și înlăturare a abandonului școlar.

Surse de evaluare:

- planul individual de măsuri;
- baza de date privind recensământul populației școlare;
- situația copiilor cu risc de abandon;
- planul de monitorizare a activității școlare și extrascolare a copiilor cu cerințe educative speciale;
- caietul școlii și al comunității;
- ghidul mediatorului școlar;
- grupuri de discuții, forum on-line;
- activitățile de perfecționare și de autoperfecționare în care este implicat mediatorul școlar;
- alte resurse informaționale specifice domeniului de activitate și de interes profesional.

La evaluare se urmărește:

- capacitatea de proiectare, planificare și organizare a activității;
- capacitatea de a implica familia și comunitatea într-un demers formativ-educativ coerent care să sprijine dezvoltarea elevilor și prevenirea riscului de abandon școlar;
- eficiența demersurilor incluzive promovate de mediatorul școlar;
- capacitatea de comunicare și relaționare empatică;
- capacitatea de analiză a opiniilor partenerilor și de selectare a unora dintre ele pentru o strategie educativă adecvată;
- capacitatea de sinteză, tact, discernământ, persuasiune, inițiativă, perseverență.

Unitatea 8

CONSILIEREA FAMILIILOR/CATEGORIILOR SOCIALE DEZAVANTAJATE PRIVIND ROLUL ȘI IMPORTANȚA ȘCOLARIZĂRII COPIILOR

Descrierea unității

Unitatea cuprinde cunoștințele și deprinderile necesare mediatorului școlar pentru îmbunătățirea participării la educație a grupurilor dezavantajate.

| Elemente de competență | Criterii de realizare |
|-------------------------------------|---|
| 1. Identifică nevoile de consiliere | 1.1. Contactele stabilite sunt adecvate, astfel încât să aducă informații relevante 1.2. Graficul comunicării școală-comunitate este stabilit în funcție de obiectivul educativ urmărit și de problemele apărute 1.3. Informațiile oferite familiei, școlii și comunității sunt relevante pentru situația elevului 1.4. Aspectele și situațiile care necesită consiliere sunt identificate corespunzător 1.5. Situațiile care necesită consiliere specializată sunt identificate cu discernământ pentru a îndruma familia către surse/instituții specializate. |
| 2. Selectează informații | 2.1. Tipurile de informații solicitate permit cunoașterea adecvată a elevilor și a situațiilor apărute/existente 2.2. Informațiile solicitate sunt relevante și utile pentru activitatea educațională 2.3. Ritmul de solicitare a informațiilor este stabilit prin raportare la soluțiile de optimizare 2.4. Informațiile obținute sunt verificate și coroborate |
| 3. Oferă consultanță | 3.1. Graficul comunicării școală-comunitate este stabilit în funcție de obiectivul educativ urmărit și de problemele apărute 3.2. Aspectele sunt selectate cu responsabilitate pentru ca sfaturile și recomandările date familiei și/sau comunității să fie pertinente 3.3. Situațiile care necesită consiliere specializată sunt identificate cu discernământ pentru a îndruma familia către surse/instituții specializate 3.4. Planul individual de acțiune pentru remedierea aspectelor consiliate este stabilit împreună cu cadrele didactice și cu direcțiunea școlii |

Gama de variabile

Grupuri de interes:

- părinții elevilor;
- cadrele didactice din școlile arondate;
- elevii;
- comunitatea;
- autoritățile locale și județene.

Informațiile relevante despre elevi se pot referi la:

- frecvență și progresul școlar;
- comportamentul la școală, în familie și comunitate/societate;
- mediul familial;
- stilul de învățare;
- starea de sănătate;
- posibilele situații de conflict, abandon școlar și consecințele lor.

Aspectele care necesită consiliere pot fi:

- programul de viață;
- modalitățile de supraveghere și control;
- modalitățile de sprijinire a elevului în efortul său de a învăța/de a-și dezvolta anumite aptitudini;
- necesitatea de a evita eșecul și abandonul școlar;
- evenimentele din viața elevului (agresiuni fizice sau psihice, boală, schimbări emoționale etc.)

Sursele/instituții specializate de consiliere pot fi:

- psiholog/logoped;
- asistent social;
- Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională (CJRAE);
- Centrul Județean de Asistență Psihopedagogică (CJAPP).

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:

- cunoașterea și utilizarea conceptelor specifice consilierii educaționale;
- dezvoltarea de activități specifice de consiliere;
- modalitățile de comunicare, înregistrare și utilizare a datelor obținute.

La evaluare se urmărește:

- capacitatea de a obține informații relevante pentru familie/pe demersul didactic;
- calitatea și periodicitatea legăturii cu familia/cu alți parteneri educaționali;
- capacitatea de a descoperi cauzele unui fenomen (comportament) și de a oferi modalități de soluționare;
- eficiența consilierii (rata scăzută de absenteism și abandon școlar).

Unitatea 9

APLICAREA PRACTICILOR INCLUZIVE

Descrierea unității:

Unitatea cuprinde cunoștințe și deprinderi necesare mediatorului școlar pentru promovarea și aplicarea practicilor incluzive în școală și comunitate

| Elemente de competență | Criterii de realizare |
|--|--|
| 1. Stabilește gradul de incluziune a școlii | 1.1. Verificarea listei indicatorilor de incluziune se realizează prin colaborare cu cadrele didactice și părinții elevilor 1.2. Etosul incluziv se stabilește în funcție de factorii relevanți observați |
| 2. Sprijină dezvoltarea practicilor incluzive | 2.1. Practicile și situațiile de segregare sunt identificate corect 2.2. Practicile și situațiile de segregare sunt identificate cu promptitudine 2.3. Situațiile de ameliorare a incluziunii sunt stabilite conform legislației române și europene 2.4. Practicile incluzive sunt stabilite cu participarea tuturor celor interesați |
| 3. Monitorizează aplicarea practicilor incluzive | 3.1. Măsurile de prevenire a segregării și discriminării sunt promovate 3.2. Monitorizarea aplicării practicilor incluzive se realizează ritmic conform prevederilor legale 3.3. Practicile incluzive aplicate incorect sunt identificate cu promptitudine |

Gama de variabile

Lista de verificare a bunelor practici în incluziune:

Indexul pentru incluziune (Booth, Ainscow, 2001)

- A. Crearea unei culturi incluzive
- B. Producerea unor politici incluzive
- C. Dezvoltarea practicilor incluzive

Factorii implicați:

- echipa managerială, cadrele didactice, comunitatea locală, instituții partenere/de formare profesională pentru cadrele didactice.

Exemplele de bună practică: etapele realizării și implementării unui plan de schimbare școlară (analiza SWOT, planificarea, organizarea, monitorizarea, evaluarea)

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:

- conceptele de incluziune și școală incluzivă;
- desegregare școlară;
- cunoașterea legislației românești și europene în domeniu;
- cunoașterea politicii școlii și a politicilor din domeniul social și educațional;

La evaluare se urmărește:

- capacitatea de a obiectiva practicile educaționale incluzive și de desegregare;
- comunicarea interpersonală;
- spiritul de observație;
- capacitatea de a identifica situații de încălcare a drepturilor copiilor;
- varietatea și calitatea soluțiilor propuse pentru prevenirea segregării școlare și ameliorarea indicelui de incluziune.

Unitatea 10

**DEPĂȘIREA DIFICULTĂȚILOR EMOȚIONALE,
COMPORTAMENTALE ȘI SOCIALE LA COPIII CU NEVOI
SPECIALE**

Descrierea unității:

Unitatea cuprinde cunoștințe și deprinderi necesare mediatorului școlar pentru dezvoltarea socială și emoțională a elevilor, factor esențial în prevenirea tulburărilor de tip social, emoțional și comportamental

| Elemente de competență | Criterii de realizare |
|---|---|
| 1. Identifică dificultățile emoționale, sociale și comportamentale și cauzele lor | 1.1. Dificultățile identificate sunt analizate sub aspectul factorilor determinanți 1.2. Comportamentele elevilor sunt clasificate în funcție de dificultăți |
| 2. Sprijină acțiunile de prevenire și înlăturare a barierelor în învățare | 2.1. Barierele în învățare sunt identificate corect. 2.2. Metodele și tehnicile propuse reduc barierele și sporesc accesul copiilor la performanța școlară 2.3. Strategiile utilizate sunt diferențiate pentru elevii cu cerințe educative speciale |
| 3. Contribuie la intervenția și prevenția dificultăților emoționale, sociale și comportamentale | 3.1. Programele de dezvoltare a abilităților sociale și emoționale sunt stabilite în echipa pluridisciplinară 3.2. Modificările comportamentale ale elevilor sunt planificate, monitorizate și încurajate. 3.3. Exemplele de bune practici sunt promovate |

Gama de variabile

Tipuri de acțiuni:

- monitorizarea mediului clasei;
- monitorizarea comportamentului copilului în școală;
- facilitarea relației cadre didactice – părinți;
- monitorizarea copilului în mediul familial;
- informarea/consilierea părinților cu privire la comportamentul pe care aceștia ar trebui să îl adopte în relația cu propriul copil;
- facilitarea întâlnirilor cu psihologul/consilierul/cadrul de sprijin.

Situațiile de lucru pot fi:

- reguli și regulamente școlare;
- studii de caz;
- programe de intervenție în cadrul echipei multidisciplinare.

Modalitățile de lucru pot fi:

- individual
- în grup
- în echipă.

Factorii generatori de bariere și dificultăți emoționale, sociale și comportamentale ale copilului pot fi:

- lipsa informației;
- lipsa de experiență;
- comunitatea, tradițiile;
- școala și cadrele didactice;
- colegii, familia.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:

- noțiuni și concepte referitoare la copiii cu dificultăți de învățare, la copiii cu cerințe educative speciale, deficiență, handicap, inteligență, motivație, construirea regulilor, recompense, inteligența emoțională;
- etapele și resursele necesare abordării adecvate, din perspectiva educației incluzive, a copiilor cu CES (identificare, evaluare psihopedagogică complexă, abordare educațională individualizată, evaluare formativă; cadre didactice, medic de familie, consilier școlar, logoped, comisia de evaluare complexă-DGASPC, școli speciale, CJAPP, CJRAE; CREII, cadre didactice de sprijin).

La evaluare se vor urmări:

- cunoștințe de psihopedagogie școlară;
- capacitatea de a identifica dificultățile pe baza observării comportamentului;
- capacitatea de identificare a curriculum-ului ascuns;
- capacitatea de a se implica în conceperea, implementarea și evaluarea de programe de identificare și depășire a dificultăților emoționale, comportamentale și sociale;
- spiritul de observație și perseverența;
- asertivitatea, tactul pedagogic.

Unitatea 11

ASIGURAREA RESPECTĂRII DREPTURILOR COPILULUI

Descrierea unității

Unitatea cuprinde cunoștințele și deprinderile necesare mediatorului școlar pentru asigurarea protecției și promovării drepturilor și libertății copiilor.

| Elemente de competență | Criterii de realizare |
|--|---|
| 1. Culege informații privind respectarea drepturilor copilului | 1.1. Culegerea de informații cu privire la drepturile și obligațiile copiilor se face permanent 1.2. Informațiile cu privire la drepturile și obligațiile copiilor sunt permanent actualizate |
| 2. Urmărește respectarea drepturilor copilului | 2.1. Urmărirea respectării drepturilor copiilor se realizează prin identificarea situațiilor de încălcare a acestora 2.2. Respectarea drepturilor copiilor se face informând instituțiile implicate despre încălcarea acestora 2.3. Urmărirea respectării drepturilor copiilor se face prin cultivarea încrederii reciproce între autoritățile publice locale și comunitatea pe care o reprezintă |
| 3. Intervine în cazul încălcării drepturilor copilului | 3.1. În cazul încălcării drepturilor copiilor, sesizează la timp colegilor și superiorilor situațiile în care acestea sunt încălcate 3.2. Sprijinirea beneficiarilor se realizează întotdeauna cu respectarea confidențialității informațiilor 3.3. Intervine cu promptitudine în cazul încălcării drepturilor beneficiarilor |

Gama de variabile

Drepturile beneficiarilor se referă la:

- drepturile înscrise în Constituția României;
- Convenția ONU cu privire la drepturile copilului;
- dreptul la educație;
- dreptul la confidențialitate;
- Declarația Universală a Drepturilor Omului;
- Convenția Europeană cu privire la Drepturile Omului;
- legislația națională antidiscriminare;
- legislația de protecție specială.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:

- noțiuni privind legislația în vigoare referitoare la drepturile omului/copilului;
- noțiuni privind egalitatea de șanse;
- politici educaționale privind accesul la educație și combaterea segregării;
- instituții care sprijină apărarea drepturilor copilului.

La evaluare se urmărește:

- cunoașterea drepturilor, libertăților fundamentale și a obligațiilor copilului;
- promptitudinea identificării încălcării drepturilor copilului;
- promptitudinea și rezultatele implicării în rezolvarea situației de încălcare a drepturilor copilului;
- perseverența în dobândirea și asigurarea exercitării drepturilor copilului.

Unitatea 12

PROMOVAREA LIMBII, TRADIȚIILOR ȘI OBICEIURILOR COMUNITĂȚII

Descrierea unității

Unitatea cuprinde cunoștințele și deprinderile necesare mediatorului școlar pentru promovarea specificului și diversității lingvistice și culturale.

| Elemente de competență | Criterii de realizare |
|---|---|
| 12.1. Cunoaște și utilizează limba comunității și valorifică istoria acesteia | 1.1. Limba comunității este utilizată în comunicarea cu familia și cu alți parteneri 1.2. Sistemul de valori ale comunității devine familiar 1.3. Cerințele educative sunt comunicate adecvat 1.4. Barierele lingvistice sunt depășite prin cunoașterea, promovarea și utilizarea limbii comunității |
| 12.2. Mediază recunoașterea și valorificarea tradițiilor și obiceiurilor specifice în comunitate și în școală | 2.1. Valorile comunității sunt cunoscute în școală 2.2. Interesul pentru cunoașterea obiceiurilor și tradițiilor comunității este stimulat 2.3. Sensibilitatea interculturală și gradul de acceptare a celuilalt devine o valoare a școlii |

Gama de variabile

- tipuri de comunități;
- experiențe și modele sociale;
- istorie și tradiții;
- desfășurarea spațio-temporală a evenimentelor din comunitate.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele necesare se referă la:

- cunoașterea și utilizarea limbii comunității;
- cunoașterea istoriei și tradițiilor scrise/orale ale comunității;

La evaluare se urmărește:

- capacitatea de promovare a valorilor culturale tradiționale ale comunității în mediul școlar, prin implicarea în organizarea de activități cu specific multicultural cu părinții și ceilalți membri ai comunității;
- capacitatea de comunicare, spiritul de inițiativă;
- promovarea spiritului de toleranță și încredere în valorile comunității;
- capacitatea de a relaționa și integra limba, cultura, istoria și tradiția comunității/minorității în cultura și istoria națională și europeană.